

Utbildningsplan

Vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen 90 - 330 högskolepoäng

Professional Qualification Course for Teachers and Pre-School Teachers 90 - 330
Credits

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

För examen på grundnivå

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem,
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen,
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

För examen på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2: Grundlärarexamen:

För grundlärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som grundlärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För grundlärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, och
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 samt 4-6 ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa kännedom om praktiska och estetiska läroprocesser, och
- visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs

1-3 ska studenten dessutom

- visa fördjupad kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinläring och om barns kommunikation och språkutveckling, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 ska studenten dessutom

- visa fördjupad kunskap om läs-, skriv- och matematikutveckling, och
- visa fördjupad kunskap i bedömning och betygssättning.

Färdighet och förmåga

För grundlärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att
- stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska

verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och

- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 samt 4-6 ska studenten dessutom

- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För grundlärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

1.4 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

Ämneslärarexamen:

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen oavsett inriktning ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs

för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,

- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygssättning.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 7-9 ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten dessutom

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.

Färdigheter och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som

krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,

- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och lärverktyg,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

**1.5 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:
Yrkeslärarexamen:**

För yrkeslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som yrkeslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdighet och förmåga

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera

varje elevs lärande och utveckling,

- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera, och i samverkan med andra, tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa förmåga att använda och värdera läroböcker, andra läromedel och lärverktyg,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

**1.6 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:
Lärarexamen (enligt 2007 års examensordning, LARAG)**

För lärarexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att förverkliga förskolans, fritidshemmets, förskoleklassens, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer.

Kunskap och förståelse

För lärarexamen skall studenten

- visa sådan kunskap i ämnen eller inom ämnesområden som krävs för den verksamhet som utbildningen avser, inbegripet kunskap om ämnets eller ämnesområdets vetenskaplig grund, och om relevanta metoder inom verksamheten samt visa insikt om aktuella forskningsfrågor,
- visa kunskap om lärande och undervisning,
- visa kunskap om läs- och skrivinläringens och matematikens betydelse för barns och elevers kunskapsutveckling, och
- visa kunskap om betydelsen av ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten och vid presentation av ämnesstoffet.

För undervisning och annan pedagogisk verksamhet i förskola, förskoleklass och grundskolans tidigare år skall studenten dessutom

- visa mycket god kunskap i läs- och skrivinläring och i grundläggande matematikinläring.

För undervisning i grundskolan och i gymnasieskolan skall studenten dessutom

- visa mycket god kunskap i att analysera och bedöma elevers kunskapsutveckling samt god kunskap i betygssättning.

Färdighet och förmåga

För lärarexamen skall studenten

- visa förmåga att omsätta kunskaper i ämnen eller inom ämnesområden och om lärande och undervisning som krävs för den verksamhet som utbildningen avser så att alla barn och elever lär och utvecklas,
- visa förmåga att förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund
- visa förmåga att förmedla, förankra och tillämpa gällande regelverk som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av

barn och elever,

- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet och delta i ledningen av denna,
- visa förmåga att analysera, bedöma, dokumentera och värdera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- visa förmåga att använda informationsteknik i den pedagogiska verksamheten och inse betydelsen av olika mediers roll för denna, och
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över både egna och andras erfarenheter och relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen eller ämnesområden.

För lärarexamen på avancerad nivå omfattande 240, 270, 300 eller 330 högskolepoäng skall studenten dessutom

- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över både egna och andras erfarenheter och relevanta forskningsresultat.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För lärarexamen skall studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot barn, elever och deras vårdnadshavare, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

1.7 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

Lärarexamen (enligt 2001 års examensordning, ULPBP)

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Därutöver skall studenten ha uppnått de allmänna mål för högskoleutbildning som högskolelagen (kap1, § 9) föreskriver, nämligen

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

1.8 Mål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

Examen avsedd för undervisning i grundskolans årskurs 1-7, 4-9 eller i gymnasieskolan (examen före 2001):

De lärarutbildningar som gavs före 2001 avsåg antingen examen avsedd för undervisning i grundskolans årskurs 1-7 eller 4-9, eller för gymnasieskolan. Målen för respektive lärarexamen enligt äldre bestämmelser finns att finna i tidigare version av examensordningen i högskoleförordningen (SFS 1993:100).

2. Huvudsaklig uppläggning

Vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar examen som kan leda till behörighet i förskolan eller skolan (VAL) är en kompletterande utbildning som bygger dels på tidigare högskoleutbildning, dels på yrkeserfarenhet.

Umeå universitet (nationell samordnare) skall enligt regeringsbeslut (U2010/2757/UH) tillsammans med Högskolan Dalarna, Göteborgs universitet, Jönköping University, Karlstads universitet, Linköpings universitet, Malmö universitet samt Stockholms universitet, anordna vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar examen.

Syftet med utbildningen är att öka andelen behöriga lärare och förskollärare genom att ge personer verksamma som lärare i skolväsendet eller medverkande i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen möjlighet att nå examen.

VAL är undantagna från de krav som ställs på utbildningens utformning som formuleras i SFS 2021:1335, Förordning om utbildning till lärare och förskollärare vilket framgår av Högskoleförordningen (SFS 1993:100, 6 kap 4-5 §§, SFS 2021:1335, 4 §). I stället ansluter utbildningsplanen till *Förordning om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen (SFS 2011:689)*.

VAL ska läggas upp flexibelt och planeras med hänsyn till varje students tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet (SFS 2011:689 15§). En individuell studieplan upprättas för varje student i samband med antagning och utgår från studentens behov för att uppnå relevant och möjlig examen. Den individuella studieplanen ska leda till någon av de lärarexamina som nämns i denna utbildningsplan.

Student som har påbörjat en utbildning, som enligt äldre föreskrifter hade kunnat leda till en behörighetsgivande lärarexamen enligt 2 kap 16§ skollagen (2010:800) har rätt att komplettera sin utbildning för att nå examen; Lärarexamen enligt 2007 års förordning eller en examen motsvarande en tidigare påbörjad utbildning till lärare (påbörjad före 2007). Utbildningens innehåll framgår av sökandes individuella studieplan.

För student som antas med mer än åtta års lärarerfarenhet enligt SFS 2011:689 (t o m 2021:1344)17§ ersätts verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) med 30 hp UVK vilka framgår av sökandes individuella studieplan.

Student som antagits till studier inom ramen för VAL har platsgaranti på kompletterande ämneskurser enligt den individuella studieplanen under förutsättning att studenten uppfyller behörighetskraven till kursen.

VAL får omfatta högst 120 högskolepoäng enligt SFS 2011:689. Lärarexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar enligt den individuella studieplanen och examen kan omfatta mellan 90 och 330 hp.

För grundlärar-, ämneslärar- och yrkeslärarexamen krävs att utbildningen omfattar följande utbildningsområden:

- Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) om 60 högskolepoäng.
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs F-3 samt 4-6 dessutom:

- Ämnes- och ämnesdidaktiska studier omfattande 120 hp varav 30 hp i svenska (15 hp av dessa med ämnesdidaktisk inriktning), 30 hp i matematik (15 hp av dessa med ämnesdidaktisk inriktning), samt 60 hp valbart block bestående av skolämnen och andra etablerade kunskapsområden av relevans för aktuell åldersgrupp och skolform (C 2023/719).

För ämneslärarexamen dessutom:

- Ämnesstudier inom det ämne/ämnena och med den omfattning som examen avser.

Ämneslärarexamen för åk 7-9 kan avläggas i ett undervisningsämne och omfatta 180 hp (grundnivå), två ämnen och omfatta 240 hp (avancerad nivå) eller tre ämnen och omfatta 270 hp (avancerad nivå).*

Ämneslärarexamen för gymnasiet kan avläggas i ett undervisningsämne och omfatta 210 hp (grundnivå), två ämnen och omfatta 300 hp (avancerad nivå).**

Lärarexamen enligt 2001 och 2007 års examensordningar avläggs på grundnivå eller avancerad nivå beroende på inriktning (förskola, grundskolans tidigare år, grundskolans senare år och gymnasiet samt yrkeslärare). Examensbeskrivningen innehåller Allmänt utbildningsområde (AUO), Inriktning och Specialisering. AUO motsvarar Pedagogiskt arbete vid HDa. I inriktningsblocken ingår Pedagogiskt arbete II, 30 hp (inkl. 15 hp VFU). Specialiseringen utgör breddning eller djup inom ämnen som är relevanta för undervisning i den åldersgrupp utbildningen avser. I alla examina ingår 30 hp VFU.

Examen avsedd för undervisning i grundskolans årskurs 1-7, grundskolans årskurs 4-9 och gymnasieskolan (examensordning före 2001) innehåller kurser i Lärarskap om 90 hp samt inriktning och specialisering utifrån vald examen (årskurs).

*Om ämnena som ska ingå utgör en kombination av svenska, samhällskunskap och/eller musik ska examen i två ämnen omfatta 270 hp; 90 hp i vardera undervisningsämnet.

** Om ämnena som ska ingå utgör en kombination av svenska, samhällskunskap och/eller musik ska examen i två ämnen omfatta 330 hp; 120 hp i vardera undervisningsämnet.

3. Programmens kurser

Inom programmet erbjuds UVK och VFU enligt nedan angivna kurser. Utöver detta erbjuds ämnesstudier enligt ordinarie kursutbud vid Högskolan Dalarna eller vid annat VAL-lärosäte. Av den individuella studieplan som upprättas i samband med antagning framgår den enskilde studentens behov för att nå examen.

Kurser inom utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning:

- Skolans samhällsuppdrag – VAL, 7,5 hp
- Didaktik och ledarskap – VAL, 7,5 hp
- Utveckling och lärande – VAL, 7,5 hp
- Bedömning och betygssättning – VAL, 7,5
- Sociala relationer och konflikthantering – VAL, 7,5 hp
- Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning – VAL, 7,5 hp

- Självständigt arbete med inriktning mot utvärdering och utvecklingsarbete – VAL, 15 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning för lärare (VAL), 7,5 hp
- Didaktik och bedömning – VAL, 7,5 hp
- Utveckling, lärande och ledarskap – VAL, 7,5 hp
- Sociala relationer, skolans historiska utveckling och samhällsuppdrag – VAL, 7,5 hp
- Självständigt arbete – VAL, 7,5 hp

4. Examensbenämning

Efter genomgången utbildningsprogram kan studenten, efter ansökan, erhålla examen enligt 2011 års examensordning (Grundlärarexamen, Ämneslärarexamen, Yrkeslärarexamen) eller Lärarexamen enligt 2001 och 2007 års examensordning eller en examen motsvarande tidigare påbörjad utbildning till lärare (påbörjad före 2001). (Se lokal examensordning för Högskolan Dalarna, C 2021/833).

5. Behörighet

Den som har förutsättningar att nå en behörighetsgivande examen för legitimation som lärare eller förskollärare inom ramen för utbildning enligt SFS 2011:689 samt är verksam som lärare i skolväsendet eller medverkar i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen

Behörighet till Vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen (VAL) som ska leda till en examen som kan vara behörighetsgivande för legitimation som lärare eller förskollärare enligt 2 kap 16§ skollagen (2010:800) är den som

- på grund av tidigare högskoleutbildning, tidigare motsvarande utbildning eller arbetslivserfarenhet som lärare eller i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen har förutsättningar att uppnå en behörighetsgivande examen för legitimation som lärare eller förskollärare inom ramen för en utbildning enligt SFS 2011:689
- är verksam som lärare i skolväsendet eller medverkar i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen

Om det behövs för att kunna bedöma om de förutsättningar som anges i första stycket är uppfyllda får högskolan i ett enskilt fall besluta att sökanden ska utföra kompletterande prov eller andra uppgifter.

5.1 Förkortad utbildning för studenter med yrkeserfarenhet

I SFS 2011:689 regleras i 17§ särskild förkortad utbildning omfattande 30 högskolepoäng utbildningsvetenskaplig kärna för studenter som:

- har arbetat i skolväsendets i en eller flera anställningar som lärare eller inom ramen

för en anställning har medverkat i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen under sammanlagt minst åtta läsår eller motsvarande, varav minst tre sammanhängande läsår, före den dag som infaller sex månader före sista dag för ansökan till utbildningen,

- var anställd som lärare i skolväsendet eller inom ramen för en anställning medverkade i undervisningen i förskolan eller förskoleklassen den dag som infaller sex månader före sista dag för ansökan till utbildningen, och
- i övrigt bedöms uppfylla de krav för förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket eller yrkeslärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) som anges i 19-22 och 25-29 §§.

Om det behövs för att kunna bedöma om de krav som anges är uppfyllda får högskolan i ett enskilt fall besluta att studenten ska utföra kompletterande prov eller andra uppgifter.

För antagning mot yrkeslärarutbildning krävs tillstyrkt validering av yrkeskunskaper enligt Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen.

5.2 Urval

I normalfallet tillämpas platsgaranti till utbildningen. I de fall urval behöver göras tillämpas SFS 2011:689 12§.

6. Summary in English

The purpose of the educational program is to increase the number of teachers and pre-school teachers with teachers certificate. The program should be flexible, considering each students earlier education and teaching experience.

6.1 Degree of Bachelor/Master of Arts in Primary Education

For a Degree of Bachelor/Master or Arts in Primary Education the student shall demonstrate the knowledge and skills required to work autonomously as a primary teacher in the specialisation for which the qualification is awarded. The student shall also demonstrate knowledge and skills for other forms of teaching for which the degree, pursuant to the applicable regulations, qualifies him or her.

6.2 Degree of Master of Arts/Science in Secondary/Upper Secondary

For a Degree of Master of Arts/Science in Secondary/Upper Secondary Education the student shall demonstrate the knowledge and skills required to work autonomously as a subject teacher in the specialisation for which the qualification is awarded. The student shall also demonstrate knowledge and skills for other forms of teaching for which the qualification, pursuant to the applicable regulations, qualifies him or her.

6.3 Higher Education Diploma in Vocational Education

For a Higher Education Diploma in Vocational Education the student shall demonstrate the knowledge and skills required to work autonomously as a vocational teacher in the specialization for which the qualification is awarded. The student shall also demonstrate knowledge and skills for other forms of teaching for which the degree, pursuant to the applicable regulations, qualifies him or her.

6.4 Bachelor in Arts of Education (2007)

For a Degree of Master of Science in Education, the student shall demonstrate the knowledge and skills required to realize the goals of preschool, leisure-time centres, preschool class, school or adult education and to participate in the development of the respective activities in accordance with applicable regulations and guidelines.

6.5 Bachelor in Arts of Education (2001)

For a Degree of Master of Science in Education, the student shall demonstrate the knowledge and skills required to realize the goals of preschool, school or adult education and to participate in the development of the respective activities in accordance with applicable regulations and guidelines.

6.6 Degree for Teaching in Primary School and Upper Secondary School (qualifications before 2001):

Teacher training offered before 2001 were either qualifications intended for teaching in grades 1-7 or 4-9 of primary school, or for upper secondary school. The objectives for each teacher qualification according to older provisions can be found in the previous version of in the Higher Education Ordinance (SFS 1993:100).

7. Övrigt

Antalet högskolepoäng för ett självständigt arbete (examensarbete) som krävs enligt högskoleförordningen 1993:100 eller motsvarande krav enligt äldre bestämmelser för en behörighetsgivande examen, får understigas vid utbildning enligt förordning (SFS 2011:689 15§). För en examen inom VAL vid Högskolan Dalarna krävs ett självständigt arbete på minst 7,5 hp (C 2021/833).

Anstånd med studiestart och ansökan om studieuppehåll efter det att studierna påbörjats kan beviljas om särskilda skäl föreligger.

Ersätter tidigare utbildningsplan LVALG.

Fastställd:

Fastställd i prefekt för institutionen för lärarutbildning 2023-12-20
Utbildningsplanen gäller fr.o.m. HT 2024